

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši "Hotel Evropa". Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v "Narodni tiskarni" v Tavčarjevi hiši.

Italija in Nemško.

Kdor je ob času, ko je italijanski kralj na Dunaj in od tam v Berlin potoval, občno javno menenje opazoval, mogel bi bil misliti, da je staro sovraštvo, stotine-letno mrzenje italijansko do „Tedesco-v“ spremenilo se v uzor prijateljstva, ki more sploh med dvema narodoma biti. Kakor so vsi svobodoljubi, in tudi mi Viktorja Emanuela pozdravljali kot ustanovnika narodno-edine Italije in hrabrega bojevalca proti nenarodnemu rimskemu absolutizmu, tako so bili vsi iz egoističnih nagibov celo prusoljubni časniki polni navdušenih člankov o prijateljstvu med Italijo in Nemško. Znano je iz poslednje zgodovine, da se nemški narod ne more z njenim drugim odkritosrčno in pravično sprijateljiti, najmanj pa z romanskimi ali slovanskimi narodi. Zaradi tega bi se bila morala vsakemu ta čez noč nastala intimnost čudna in nenaravna zdeti, kdor ne ve, da se v politiki sklepajo prijateljstva le iz narodne sebičnosti. Naravni prijatelj Italije je bil vedno Francoz, toda Francozi so bili zadnji čas čudni postali. Viktor Emanuel je opazoval lourdeske in paraylemonialske romarje, katerim, kakor tudi versailleski vladi, je bilo geslo, teči v Rim, ter tam pomagati nezmotni firmi do poprejšnjega italijansko-nenarodnega absolutističnega gospodarstva. Italijanskim narodnim patrijotom se je začelo srce stiskati, in v tej stiski so si morali poiskati prijatelja. In katerega so hoteli izvoliti? Avstrijo, ki je žalibog na vseh udih bolna, in je bila prej sama italijanski narodni edinstvi sovražna? Ne, dobiti so si morali mogočnega zaveznika, kateri jih pa morebiti nij manje skrbel, kakor namišljeni sovražnik, tako da je njihov kralj, ko je potoval v Berlin, svojim svetovalcem razodel,

da s tem potovanjem svojemu narodu in sebi veliko žrtvo stori.

V tem so se razmere spremenile. V čarovni kovačnici francoskih jezuvitarjev so se začele kovati ostre pušice, ki so letele na Viktorja Emanuela t. j. na laški narod, a najbolje strupene so se zapikale v mogočnega nemškega velikana sè „štirioglatim obrazom“ in pa v njegovega gospodarja. Med tem se je še v pruskem parlamentu začela znana Lamarmorova knjiga odpirati, in na vsa obdolženja Bismarck nij vedel drugega odgovoriti nego po naše pvaško: „laž je!“ premda bi bil moral, kot „negans“, dokazati, kar je negiral. Oholi kancelar proti francoski vladi zaradi surovih napadov ultramontanskih nij mogel molčati, hotel je zadostjenja, a ravno tako Lamarmoru Bismarckovo dolženje nij moglo po godu biti. Mac-Mahon je izprevidel, da se vendar z reakcijo ne da izhajati niti na Francoskem, začel je tedaj svoje politično hujskajoče škofo po prstih tolči. Ob enem začne Lamarmora iz nova proti Bismarcku pisati, dokazuje mu naštevati, in mu celo žugati, da ga bo tožil. Tu se Viktorju Emanuvelu obraz zjasni.

Lamarmora mu je bil uže zdavnaj dokazal, da je izvrsten domoljub, in na Francoskem se je proti fanatizmu začelo ostreje postopati, da se ustanovnik narodno-edine Italije nadeja, da križanska vojska ne pride nadenj. Zato se je začel zopet proti Franciji kot svojemu sorodnemu in naravnemu prijatelju ozirati, kakor to poizvedava gotovo zanesljivi rimski dopisnik znanega dunajskega lista. Zato se je tudi pred nekaterimi dnevi iz Rima po svetu telegrafiralo, da so se razmere med Italijo in Nemčijo „ohladile“. „Agenzia Stefani“ je to vest sicer preklicala, in Bismarckov Izrael se je zopet malo pomiril. Toda mi se ne zanašamo na ta preklic, ima-

mo preveč nasprotnih znamenj. Prvo je to, da italijanski parlament nij hotel ustvariti nove postave „o preganjanji takih ljudij, ki velikane svetu v pravi luči pokažejo“, in ker sodnije Lamarmore nijso preganjale. Drugi, še hujši dokaz nam je to, da več nemško-pruskih časnikov z nami vred misli, da je prijateljstvo med Italijo in Nemčijo minolo. Tako piše „Spencersche Zeitung“, ki je zmirom od pruske strani inspirirana: „Mi hočemo videti, kako vrednost devata italijanska vlada in italijanski parlament na prijateljske razmere z nami. V besedah se nam je simpatija Italije večkrat zagotavljala, in mi smo temu zagotavljanju dozdaj popolnem vrjeli. Toda dobro bi bilo, da bi se besede z dejanjem dokazale. Italija je dolžna nam zadostiti za sovražno dejanje, s katerim se je pregrešil proti nam italijansk podložnik, in s katerim se je le pregrešiti mogel, ker mu vlada, ker mu zakoni, ker mu sodnije nijso tega branile. Ako Italija ne prizna, da ima dolžnost, nam to zadostjenje dati, bomo prišli do žalostnega spoznanja, da smo se žalibog motili, da so simpatije Italije do Nemčije velike in prave bile.“ To je javk nemškega volka.

Bode-li italijanska vlada to naloženo ji dolžnost izpolnila? Bode-li zdaj, ko so razmere boljše, storila to, kar prej nij, ko se ji je bilo navalov bati? In ako z dejanjem ne dokaže, da so bile njene simpatije do Nemčije „velike in prave“, kaj se ji bo pač zgodilo? To nam pokaže morebiti bližnja bodočnost; Bismarck bode iz tega izprevidel, da njegov absolutizem nema take moči, kakoršno je hotel kazati zadnji čas v Franciji, Belgiji in Italiji, in da je nema, je nam seveda popolno prav. Narodno svobodo zahtevajo Italijani. Vsak pošten človek jim

Listek.

Spéce jezero.

(Novela, francoski spisal Lucien Biart, posl. Dav. Hostnik.)

(4. nadaljevanje.)

Pač bi bilo tudi dobro, ko bi se vi hoteli odvaditi vozove tako burno vstavljati, da se človek z glavo ob steno kočije udari in se zraven v jezik vgrizne. Dobro, še nekaj: pri vas gospod prijatelja, ko ga doide, za suknjo potegne, ter ga po plečih udari. Nikdar me ne boste prepričali, da se na ta način olikano pozdravlja. Ah! zdaj pa še oficirji! Ali je to čemu podobno, pačiti se s tistimi rudečimi suknjami pa višnjevimi hlačami? Narobe bi bilo prav!

— Na Francoskem morebiti, odgovori Mehikan; a tukaj je Mehika, sennor.

— Saj res, in vendar bi kmalu mislil, da sem v Parizu, krasna dvorana, lepe slike, okusne toalete, vse to me spominja na Francosko. Kdo pa je ona-le lepa rujavkasta oseba, ki ima tako resno čelo? Rekel bi, da je kaka boginja.

— To je donna Kvirina Vargas.

— Krasna je: kaka pleča, kake roke ima! Ko bi ji človek mogel vzdihovati pri nogah?

— Mislim, da bi se ne lotil prave stvari, kdor bi to poskusil.

— Krepostna je? kaj vraga? Navadno krepost nema tako lepega stanovišča. Kdo je pa ona živahna oseba, ki govori pa glavo trese, in kateri pahalo čarovno in kakor orlova perot živahno bije zrak?

— Donna Pavlina Miranda.

— Ta se pa malo prenaglas smeje. Ako še enkrat strese glavo, se ji odvežejo lasje,

in pokažejo se nam lasničarjeve skrivnosti.

— Ako se donni Pavlini lasje razvežejo, zagrnejo ji vse telo. Naše ženske ne poznajo niti ponarejenih kit, niti ponarejene rudečice, niti ponarejenih zob.

— Priklanjam se vam zaradi tega... Ta donna Kvirina je zares krasna; predstavite me. — In lepa donna Kvirina se prikloni, ko sliši ime sennora don Alberta de Vieilleville, drugega tajnika pri francoskem poslanstvu, ki se je bil v Mehiko pripeljal na taisti ladiji, kakor sennorita Wilson.

Mladi Francoz je letal iz enega kota v drugi, kritikoval, grajal, se jezil in svojo domovino nad vse hvalil, pa poleg tega ne vedel, da se svojim poslušalcem siten zdi. Koncem se začne bližati pevki.

— Ali se dobro kratkočaste? ga vpraša ta potihoma.

jo mora privoščiti. Za narodno svobodo darujejo vse, iščejo vse zveze.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 4. februarja.

Oficijozna „*Montags-Revue*“ pravi, da nij res, da bi bil v ministerstvu kak razpor. Nasprotno pa drugi listi trde, da je razmera med Banhansom in de Pretisom zelo napeta.

Ogerski „Ellenör“ piše o sedanjih razmeri med Ogersko in Hrvatsko: Ne da bi bili mi proroki, moramo vendar reči, da je odpravljenje županov za Hrvatsko velike vrednosti, in nikakor se ne sme trditi, da bi bil to mahljež po Ogerski, kajti kolikor je nam znano, je 5 velikih županov na strani sedanje vlade. Tudi aristokratija se nij hotela s tem odpraviti, češ, da z Ogersko simpatizira, kajti od 8 odpuščenih velikih županij je samo eden grof, grof Orsić. Čemu bi premišljevali, na koliko imamo prav, na koliko ne, kaj se bomo mešali v njihovo notranjo avtonomijo. To je gotovo, da s tem ničesa ne pridobimo; Hrvatska je zadovoljna in mirna, mi pa imamo doma dosta dela, ki nam je bolj mari, in ki nas ima bolj zanimati.

Zakonska osnova o iztočni železnici, katero je vlada predložila ogerskemu saboru, sprejeta je v 8 saborskih odsekih, v 9 pa z večino enega glasa odbita.

Vnanje države.

Bernska vlada je izrekla, da se imajo uporni duhovniki v Juri tako dolgo za prognane smatrati, dokler ne prekličejo svojega protesta. Narodni svet je revizijo sè 103 proti 23 glasom sprejel.

Najvišje inspirirana „*Norddeutsche Allg. Zeitung*“ pravi, da se nemška državna vlada ne umešava v notranjo neodvisnost sosednjih dežel, in da se nikakor ne obrača proti tiskovni svobodi. Nemška vlada da se trudi, da bi vsak kal, iz katerega bi znal prirasti nov razpor, ugonobila in ostranila. „Absolutistična papeževa moč ima svojo oficijelno in oficijozno časništvo po vseh deželah. Da bi se to časnikarstvo, last tuje oblasti, odgovorno storilo, to je imela vlada vedno pravico. V interesu miru moramo skušati obvarovati, da sosednje dežele v posvetnih zadevah ne bodo duhovenskemu gospodarstvu služne. Mi nemamo drugih sredstev, nego prijateljske svete.“

Na **Angleškem** je dozdej izvoljenih 20 liberalcev in 28 konservativcev.

Dopisi.

Iz Štajerskega 2. febr. [Izvirni dopis.] (Učitelji — državni uradniki!) Pod tem naslovom je „Sl. Narod“ št. 12 l. l. prinesel članek, ki je govoril o peticiji ljubljanskih učiteljskih kruhoborcev, s katero se

mislijo obrniti na državni zbor, da bi vlada sama vse šolstvo oskrbovala, da bi vse stroške za ljudsko šolo prevzela država in da bi bili učitelji — državni uradniki. — To misel je namreč sprožil „Verein der Lehrer und Schulfreunde in Znaim“ pri občnem zboru 10. decembra l. 1873, in je ob enem sklenil povabiti vsa druga učiteljska društva, da bi tudi ona v istem smislu peticionirala.

In tako je ta peticija tudi bila pri občnem zboru graškega učiteljskega društva 17. jan. letošnjega leta na dnevnem redu. Vsakdo bi si mislil (če bi namreč graške učitelje po ljubljanskih sodil), da bodo graški učitelji to peticijo enoglasno odobrili. A — poslušajmo.

Referiral je o tej stvari učitelj Drescher. Omenjeni učitelj pravi, da je to stvar temeljito preštudiral, tembolj zato, ker to na popolno predrugačenje obstoječih šolskih postav in posebno sedanje učiteljske prostosti meri.

Spominjal se je, pravi, kako so vse liberalne stranke omenjeno postavo odkritosrčno hvalile, učitelji jo poveljevali, a nasprotno jo reakcionarji zametavali — in zoper tako postavo bi mi peticionirali? Če tako delamo, bodo mislili ljudje, da je učitelj enak ultrademokratu, kateremu se ne more nikdar ustreči. Če hočem odkritosrčno povedati, pravi, kako sem mislil in še mislim o tej peticiji, moram reči, da jako obžalujem, da se je ona kedaj rodila, in še bolj, ker bi morebiti z zvezdami obšiti „Staatsrock“ še druga društva zapeljal, da bi k njej pristopila.

Dalje pravi Drescher, da on na vprašanje: „Je-li v interesu šole, da se šolske postavbe v smislu Znojemske peticije prenarede“, mora odločno odgovoriti: „ne“ in navaja, kako malo se je ljudstvo poprej brigalo za šolo, ko so jo še duhovni imeli v rokah, a kako je zdaj vse vneto za njo, da zdaj povsod nabirajo denar za revno šolsko mladež, da si more preskrbeti potrebno šolsko opravo itd. A če bi pa šola prišla v državne roke in bi ljudstvo ne imelo druge pravice nego — večje davke plačevati, potem bi se mu šola gotovo kmalu pristudila. Učitelja sedaj gotovo veseli, da nema samo pravice delati nego tudi svetovati. In zakaj bi ljudstvu odtegovali pravice, ki jih ima zastran zboljšanja šole? Sicer pa te pravice, ki jih imajo posamezne srenje, nikakor one ne morejo zoper šolo ali zoper učitelja uporabljati. In zakaj bi torej učitelji prosili, da bi se jim še te pravice odvzele?

— Da gospodičina, toda Mehikani imajo čudne običaje. Ravnokar sem pil šampanjca iz kozarca, v kateri je bila rumena ženska ustna pomočila, in iz same udvorljivosti sem moral tistoriti. Vse Evine hčere v tej deželi imajo velik obraz, noge, roke, oči, zobe, pleča, ramena...

— Stop! reče Amerikanka smehlja se.

— To čem storiti, sennora, reče don Alberto.

— Vse so enake.

— To je res; a kaj mislite o resnih hidalgih, kateri v eno mër po vami gledajo.

— Toisto, kâr vi o njihovih soprogah. Ali ste opazovali don Ludovika Kortesa? Kako bi se temu vitezu podalo orožje. Gotovo je bil njegov veliki ded ravno tak. Kako, da Ludovika ga nij tukaj?

V tem trenutku se pokaže oni, o katerem se je govorilo, v dvorano. Soproga se mu je opirala na roke. Donna Lorenca je imela v vsi provinciji največje dragocenosti. Računala se je tedaj ná-njo, da bo pred tujko sijala. A kako se vse začudi, ko zagleda, da je tako priprosto oblečena. Prijateljice se vstopijo okolo nje, ter jo izprašujejo in grajajo.

— Čutila sem se nekoliko bolno, odgovori donna Lorenca, zato sem odločila, da ne pridem prej, nega zadnji čas, da vsaj ustrežem don Ludovikovi volji. Pusti me, Kvirina, mrmra kreola dalje svoji prijateljici na uho, skriti se čem v tá-le kot, kajti videti čem, preden se mene vidi, da lahko opazujem sovražnika.

(Da je prih.)

Dalje omenja, da je uže v vsem organizovanji šole tako dosta centralizacije in da, če bi bilo še več, bi gotovo ne pospeševala poduka in bi bila v okolnostih še celo jako nevarna. Kar se tiče varnosti v šoli v svobodnostnem obziru, je gotovo zdaj boljše zagotovljena, nego če bi bila šola v državnih rokah. Tudi plače bi učitelji ne imeli boljše, če bi država ljudske šole v pest dobila, kajti tačasni liberalni državni zbor je za minimalno učiteljsko plačo določil le — 300 gl., dočim ko ima vsak sodnijski sluga toliko a zraven še prosto stanovanjšče in drva. In kaj še le, če se vprašamo: „Bi bil li učitelj kot državni uradnik svobodnejši nego je zdaj.“ — Tisočkrat „ne“, pravi Drescher, če tudi za zdaj še v posameznih vaseh klerikalci učitelje v njihovem delovanji ovirajo, ker če bi bil učitelj državni uradnik, bi on moral tako plesati, kakor bi mu njegovi predstojnik godli. (Konec prih.)

Iz Bukarešta 29. jan. [Izv. dop.] Nadejam se, da čestitim bralcem „Slov. Naroda“ ustrezam, ako jim včasih nekoliko iz Bukarešta pišem. Glavno mesto Valahije, Bukarešt, razprostira se na prav prijetni ravnini ter broji preko 140.000 prebivalcev, med katerimi se naselniki skoro vseh evropskih narodov nahajajo. Politično obnebjje Romanije je kaj turobno. Neprestano se bore republikanska in monarhijska stranka, in zadnje cilj je, povzdigniti književino „Moldavo-Valahijo“ na kraljevsko čast.

Da, ako nas vsi prikazki ne varajo, odvisi obstanek dinastije Karola I. na romanskem prestolu samo od izpolnitve te želje, zaradi katere so tukajšnji rodoljubi k vsakojakim žrtvam pripravljeni. Gledé tendencij republikancev, moramo pak odkrito reči, da Romani za republiko do sedaj še niti godni niti zreli niso. — A kraljevo žezlo po našem mnenji romanskemu knezu dolgo odrečeno biti ne more, temveč, ker strinjajo se skrivne niti iz Berolinsko-Viljelske ulice v Bukareštu, gotovo znamenje, da se eden del velike evropske tragedije tudi pri nas izvršiti mora.

Pruska „pikelhauba“ dospela je tudi pri nas do državlanskega prava, ter se uže bližji na glavah ednega oddelka tukajšnje vojne. — No, ker je do sedaj rodovitna Romanija v vsakem obziru kaj zanemarjena, voščimo v tem obziru Varzinskemu puščavniku najbolj vsepeh.

Kar se pak vnanje politike tiče, so osobito avstrijska, nemška, ruska stranka, se vé, vsako po svoje, kaj delavne in od teh treh vlad odvisi tudi večjidel bodočnost Romanov.

Bojno obnebjje se med Turčijo in Romanijo zmirom bolj oblači, tukajšnja vlada poslala je svojega poslanca v Beč, bez prijave bosporski vlad; čuje se, da Romani za naprej Turčiji tributa plačevati nečejo; to vse kaže, da bo trebalo poprijeti za orožje, sploh pokazuje Romanija, da se bolnega moža na Bosporu nič ne boji več.

Tudi se tu govori, da če Avstrija, kar je tudi Nemčiji čisto povoljno v slučaju upora ali vnanjega boja, kot prijateljska moč v Romanijo priti; zaradi tega se pospešuje tukajšnja vlada kolikor mogoče, da se kmalu romanska železnica z avstrijsko združi; več rodoljubov je temu kaj nasprotnih, a ker je v sedanjem kamerskem zboru vlada najbolj

zastopana, smemo upati, da se bo to izpolnilo. —

Veliko senzacijo vzrokuje tiskarna postava, katera se ravno votira, in vsled katere se ima slednji, kateri knezovo osebo ali vlado napade, precej prijeti; temu huduje se tukajšnji list „Romanul“ ter pravi, da se ta postava ne zлага s konstitucijo.

Kaj teško pričakuje se tudi objavljenje lista, katerega je pisal knez Karol, knezu Kuzi, ter vabil ga, da naj se v Romanijo povrne.

Kar se tukajšnjih katoličanov tiče, sklenili so od duhovščine neodvisno občino, ter tudi v tem smisli osnovati si šolo.

Amerikanski konzul, kot protektor vseh tukajšnjih židov, prizadeva si, kar mora, da bi jim pridobil več pravic, a ker so judje sploh tukaj zaničevani, ne sme upati dobrega vspeha. —

Domače stvari.

— (Zadnji shod „društva kranjskih zdravnikov“) nij bil tako zanimiv, kakoršnega se je bilo zaradi dnevnem redu stoječih točk nadejati. Seje se je prav malo udov udeležilo; med zunanjimi udi nij bilo nobenega. Seveda, govorilo in sklepalo se nij o povišanji plače kirurgov na deželi. — Od društvenega blagajnika smo zvedeli, da društvo na trdnih nogah stoji, in da ima nekaj gotovine v denarji, akopram so stroški na leto veliki. Predlog, Rokitanskega svečanosti se po lično izdelanej adresi udeležiti, bil je enoglasno sprejet, ter se je izdelanje adrese dr. Keesbacherju naložilo, akoravno nij bil pri seji navzoč. — Točka: predavanje o zdanji epidemiji koz v Ljubljani, nij prišla na vrsto, ker predavatelj g. dr. Kovača nij bilo — bil je z opravili preobložen. Nadejali smo se, da bomo slišali ne samo za zdravnike nego tudi za občinstvo sploh prav zanimive date iz statistike zdanje epidemije, a gospod dr. Kovač nam nij hotel ali mogel ustreči. — No, pa drugo pot. Pripravljenih je bilo več interpelacij na dr. Kovača. — Prof. Valenta je navzočne ude s svojim predavanjem močno zadovoljil.

— (Ljubljanske šole) so se sicer včeraj začele, toda učitelji tožijo, da mnogo učencev nij v šolo prišlo, ki sicer nemajo koz, a stanujejo po hišah, kjer so kozavi bolniki. Vsem takim je pa prepovedano v šolo priti.

— (Sneg) se nam je okrog Ljubljane uže spet v nedeljo popoldne in v ponedeljek dopoldne silil, a se je spet premislil, ter nij šel. Včeraj smo imeli najlepši pomladanski dan.

— (Iz Lašič) se nam piše, da tamošnje ljudstvo jako obžaluje prestavljenje c. kr. adjunkta g. Jurja Strucelja v Zatičino, ker sije ta g. uradnik bil pridobil občno spoštovanje in ljubezen med ljudmi.

— (Čitalnica v Št. Vidu) nad Ljubljano napravi v spomin svojega ustanovitelja Bl. Potočnika veselico. Igrala se boše tudi igra „Muteč“.

— (V Mokronogu) je bil 1. t. m. zopet precej hud potres.

— (Volkovje) se klatijo po Dolenjskem. Pod Gabrom blizu Višnje gore je bil neki volk podavil uže več ovac in psov. Ker je uže mnogo škode učinil, so ga večkrat lovili, a nikoli nij bil toliko prijazen,

da bise bil prikazal. — Ravno tako se nam od Krke poroča, da so tam letos voleje uže čez sto goldinarjev škode storili, a lovci jih nijso mogli zasačiti, da-si si vedno prizadevajo.

— (Iz Gorice) se nam piše: 31. jan. smo imeli v naši čitalnici velik, krasen ples, na katerem je plesalo kadriljo okrog 50 parov. Pri kotiljonu gre najlepša gospa, kraljica plesu, k navzočnemu bivšemu čital. predsedniku g. dr. Tonklju, ter mu hoče pripeti na prsi papežev red sv. Gregorija, a dr. Tonkli — ga nij hotel sprejeti. Bog vedi, ali bi se bil dr. Tonkli papeževga reda tudi tedaj branil, ko bi mu ga ne bila prinesla lepa gospa, nego mons. Globočnik — pikantnega spomina iz Kranja!! —il—

Narodno-gospodarske stvari.

Odpravljanje sovražnikov in boleznij sadnih drevesc.

(Predava Blaže Pernišek v Ljutomeru.)

Ako zajec ali tudi koza ne obeli debela čez polovico, še ga je mogoče ozdraviti. Celo rano treba gladko obrezati in jo dobro namazati z vrtnarskim voskom, ali pa jo obveži z mešanico, ki je iz ilovice, govejaka in nekoliko pepela. To se mora nemudoma zgoditi, dokler se še ne zasušijo rana, ki jo je naredila žival, sicer se rana širi. Ako je pa rana čez polovico debela, zastoj je vsako zdravilo. V takem slučaju pa odreži debelece pod rano in je iz nava požlahtni, ako je mogoče; rano pa do tega časa imej namazano.

Da se zajec ne drzne k drevescu, pobeli je 4 črevlje visoko z apnom. Za to tudi velja goveja kri, ali saje, ali pa ilovica, kakor tudi govejaki.

Miši često jako škodujejo koreninam. Dajo se odpraviti s sirom, ki je namešan s fosforom. To ostrupljeno reč kaj rade jedo.

Črvi, kateri so hroščev zarod, so tudi jako škodljivi. Kar so mački miši, to so krtom toti črvi; torej nikar z matiko na krta! Ako primesiš vodi le nekoliko podzemeljskega olja (petroleja), odpraviš je s tem polivanje. Prišli ti bodo tudi vsi črvi na površje, ako zemljo zmočiš z vodo v kateri imaš stolčene orehove liste. Potem ti jih lahko kure pozobljejo.

Ako pa hočeš hrošča pokončati, namaži čeber s kotranom ali s smolo, postavi na dno luč pod steklo in deni ga ponoči pod dreve. Kmalu ti začno letati v čeber, od koder ne mogo leteti.

Listne uši, ki pijo drevesu mozgovino ter je slabe, kakor goveje uši tele, odpravljaj z dubanovo pokuho, ali s petrolejem namešano vodo, ali z „žajfenco“; posebno izvrstno je škrolovo olje zmešano s polovico gorečnega olja.

Košenička je tudi neka (rudeča) uš, ki pije uže bolnemu drevesu mozgovino. Najizvrstnejše sredstvo zoper to živalico je belež iz šele ogašenega apna.

Rak, užig in smola se malo kedaj nahaja pri mladih drevescih. Užig se nahaja le na skorji, rak pa v lesu. Koža ali les je zaradi užiga črne barve. Nahaja se najraje po jablanah. Uzrok tej bolezni je nespametno cepljenje v sklad ali pa preobilna mokrota v tleh. Tak vrt naj se torej podreži ali pa mlada drevesca naj se presade na osušne prostore. Užgan les naj se čisto izreže in zamaže rana z vrtnarskim voskom ali pa s kotranom. Rak se tudi sploh po jablanah nahaja in se tako odpravlja, kakor užig. Uzrok mu je najčesče mokrota; pa tudi premastno gnojenje, ki drevesu sok prejško zgosti, in nespametno cepljenje ga naredita. Proti smoli, ki se sploh po kosčičnatih drevesih nahaja, so tista zdravila, ki so proti raku in užigu. Dobro pa je tudi, da se takemu drevesu po dolgem koža pre-

reže, kakor tudi to, da se smolišče z gorko vodo izmiva, in ko jenja teči smola, zamaže naj se rana.

Tržna poročila.

Z Dunaja 31. jan. Kupčija je mlačna kakor po navadi. Tudi zadnji teden se je vsega skupaj prav malo prodalo, pšenice komaj 20.000 vaganov. Cene so ji celo pri lepih sortah za 5—10 kr. pale. Reži je bilo veliko na trgu, kupcev za njo pa malo. Zato je za 15 kr. padla. Prodali so je 7000 vag. Ječmena se je malo prodalo, pa tudi malo na trgu bilo, tako da je za 10 kr. poskočil. Prodalo se ga je 12000 vaganov. Koruza je tudi poskočila, pa je je malo bilo. Oves se je za 3 do 4 kr. podražil.

Iz Budapešte 31. jan. Pretekli teden je bil semenj od začetka bolj prijeten; kupci so bili prve dni dobre volje, za to se je prve dni za dobro pšenico tudi za 5 do 10 kr. več dobilo, kakor koncem preteklega tedna; toda v teku tedna je kupčija postala mlačna, ker so se malini pusto držali. Pri tem se nijso zgubili početkom tedna dobljeni krajcarji, nego je pšenica celo za 10 kr. padla. Prodalo se je 60.000 centov. Reži se je še le koncem tedna 3 do 4.000 vaganov prodalo, po slabi ceni. Ječmen se je v vseh sortah dobro držal, in le, ker se ga je malo pripeljalo na trg, je bil semenj slab, da se ga je samo 15.000 vaganov prodalo. Koruze se je več pripeljalo, kakor je je bilo treba, pa vendar so jo kupci po starih cenah plačevali, in so kakih 10.000 centov poknili. Ovsa je v magacinih čedalje manje, ne pripelje se ga pa tudi ne veliko, za to so morali kupci 2 do 4 kr. več privoliti, in so ga 15.000 vaganov vzeli. Prosa se je nekaj prodalo po 4 gl. 85 kr. do 5 gl., pšeno po 8 gl. — Sočivje ima še vedno malo kupcev, in je po navadnih cenah bilo.

Poslano.

„Mariborski Gosp.“ prinaša v 5. številu dopis „Iz Središča“ — da je namreč naša šola zaradi 14 dni zaprta, in naznanja tudi, s kom da si jaz zdaj prosti čas kratim. Dopisnik pravi, da pridobim s tem mnogo prostih ur za prekuhanje brošurice: „Vera in pamet“, ino za širjenje iz nje srkane modrosti, in iz „Slov. Nar.“ zajete „omike“ po Središču.

To je nesramna „črna“ laž meni znana g. dopisnika, ker še do sedaj te brošurice videl, torej tudi bral nijsem. Čudim se, da g. dopisnik opazil nij, ker vse listnice na tukajšnji pošti bere, pa tudi vsak list, kateri od in dohaja, zna, da si še omenjene brošurice do sedaj naročil nijsem.

G. dopisniku svetujem, naj prihodnjič resnico govori, ne pa da bralce „Gosp.“ z lažmi krmi. Kar pa o moji modrosti in „omiki“ piše, se mu ne čudim, ker se on najmodrejšega in omikanejšega misli, akoravno oboje v zelo majhni meri poseda, in še njemu neobhodno potrebne evangelije ne ve — p. kako je Kristus kupce in prodajalce iz tempeljna z bičem izgnal — on pa kot njegov namestnik temu nasprotuje, ker se je na starega leta dan dražba cerkvenih sedežev v cerkvi vršila.

V Središču 2. svečana 1874.

Jožef Žinko, učitelj.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalescieri du Barry

v Londonu.

Izvrstna zdravilna hrana Revalescieri du Barry odstrani vse bolezni; namreč bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurji in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vročavico, navāl krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, skalno silo,

otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekom kljubovale.

Spričevalo št. 73.621.

Na Dunaji, 1. februarja 1871.

Neskončna hvaležnost od Vas mi daje povod, Vam te vrstice pisati. Bil sem skozi štiri mesece od strašne nadehu trpinčen; nikdo mi nij mogel olajšanja dati, dokler nijsem na svet prijatelja Vaše izvrstne Revalesciere vzel, ki me je od tega zlega temeljito ozdravila.

Feliks baron pl. Clarov.

Spričevalo št. 65.715.

Paris, 11. aprila 1866.

Moj gospod! Moja hči, ki je izredno trpela, nij mogla prebavljati niti spati; nespečnost, slabost in nervozna razburjenost jo je prevladovala. Ona se nahaja celo dobro po čokoladi Revalesciere, ki jo je popolnoma ozdravila, ima dober tek, dobro prebavljivost, pomirjene živce, zdravo spanje in trdno meso ter je zopet dobre volje.

H. de Montlouis.

Spričevalo št. 73.800.

Moháč, 20. decembra 1871.

Tri mesece sem Vašo slavnoznano „Revalesciere“ užival in po tem od večletne zlate žile ozdravel, ter sem to izvrstno sredstvo enemu svojih prijateljev v rabo pripočil. Prosim torej, da blagovolite takoj poslati 2 funto škatico za mojega prijatelja pod mojim Vam že znanim napisom po poštne podvzetji.

Z vsem spoštovanjem

Jož. Uillein stavitelj.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesciere pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravlja.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesciere-Biscuiten v pušicah & 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesciere-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenu Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Merauu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Deželno gledališče v Ljubljani.

V četrtek 5. februarja 1874.

Privikrat:

Doktor Robin.

Veseloigra v 1 dejanji, po francoskem Jules de Premaray-a, poslovenil V. Mandelc.

O s o b e:

David Garrick — — — — — gospod Kocelj.
Jakov, trgovca — — — — — gospod Jakovec.
Marija, njegova hči — — — — — gđ. Podkrajškova.
Artur Mallam — — — — — gospod Šmidt.
Edita, Marijina dojka — — — — — gđ. Pardubská.
Strežaj — — — — — gospod Šturm.
Godi se v Londonu pri Jaksonu.

Potem:

Izbujeni lev.

Komična opereta v 1 dejanji od J. Brandel-na, poslovenil J. Alešovec.

O s o b e:

Gaston, dijak — — — — — gđ. Piskarjeva.
Placide, njegov odgojitelj — gospod J. Noll.
Paquerete, mlinarsko dekle — gospa Odijeja.
Nivelle, njen ženin — — — — — gospod Moden.
Sergeant. Vojaki. Dekleta.

Tuji.

1. in 2. februarja:

Evropa: Stransky, Moravetz iz Epel. — Schmerler, Vidie iz Dunaja. — Häusle, Kohn iz Feldkirchen. — Hock, Lang, Kraljavsky, Klinger, Frick iz Dunaja. — Ruard iz Grada. — Rantz iz Save. — Ramor iz Pišeč. — Szathmar iz Dunaja.

Pri Elefantu: Peršič iz Litije. — Skall iz gospe iz Dunaja. — Souvan iz Trsta. — Maintinger iz Dunaja. — Maintinger iz Novega mesta. — Guldenprein iz gospe iz Vrhnik. — Bauer iz Verone. — Casagrande iz gospe, Casagrande Maria iz Gmunda. — Feichtmann, Achtschin iz Dunaja. — Leebe iz Pforzheima. — Steinbach iz Dunaja. — Lükich iz Trsta. — Barazzutti iz Tolmezo. — Pizozetto iz Valdobbia. — Rantz iz Polhovega grada. — Kapus iz Kroke. — Schiffer iz Dola. — Schwerz iz Dunaja. — Candoleni iz Poličan. — Likoser iz Peterwardajna. — Mogolič iz Dolenskega. — Vodele iz Stajerskega. — Paula Nunčič iz Slatine. — Gospa Valenčič iz Trnovega.

Pri Maliu: Gulrich, Mengel iz Dunaja. — Kurzthaler iz Domizale. — Sanje Ana iz Gvercie. — Pavačič, Hlatky iz Reke. — Preiss, Polland iz Dunaja. — Winkler iz Grada. — Zanier, Pachi iz Trsta. — Ankemius s hčerjo iz Tržiča. — Venzovsky iz Idrije. — Tachner iz Dunaja. — Gospa Hermann s sinom iz Radoljce.

Pri Zamoren: Faganelli, Eger iz Kranja. — Meniko iz Merana. — Topolensg iz Litije. — Priga iz Trsta. — Birnad iz Grada.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Dunajska borza 4. februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 69 gld. 65 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . 74 " 60 "
1860 drž. posojilo . . . 104 " 75 "

Akcije narodne banke . . . 981 " — "
Kreditne akcije . . . 236 " 75 "
London . . . 113 " 20 "
Napol. 9 " 4 "
C. k. cekini — " — "
Srebro 107 " 10 "

Luč lepa

Najnovije petrolejske varnostne svetilnice z najboljšo konstruiranim metalnim hranilnim lučnikom (1 plamen daje 6 svečnih luči), neprepirno najlepša svečava in vendar 50 percentov prihranbe proti vsakemu drugemu svetilu. Da se ne bi bilo bati konkurence, so cene neslišno nizko postavljene. Za najboljšo kvaliteto se garantira.

- 1 kuhinjska svetilnica s steklom in stenjem (doht) vred kr. 45, 60.
- 1 kuhinjska, stenska ali viseča svetilnica, kompletna kr. 85, gld. 1.20, 1.50.
- 1 čedna sobanska svetilnica, celo kompletna gld. 1, 1.20, 1.50, 1.80.
- 1 najlepše oprave, celo kompletna gld. 2, 2.50, 3.
- 1 salonska svetilnica, bogato dekorirana, superfinna gld. 4, 5, 6, 8, 10.
- 1 svetilnica za studiranje ali delo z zastorom gld. 1, 1.50, 2.
- 1 stenska svetilnica za hleve, prednje sobe itd. kr. 90, gld. 120.
- 1 viseča svetilnica za hleve, prednje sobe itd. kr. 90, gld. 1.50, 2.
- 1 viseča svetilnica za fabrike, delavice, poslovnice gld. 2, 2.50, 3.50.

Kupei en gros dobijo rabat.

Luč dobra

- 1 viseča svetilnica za obednice & skripecem, prefinna gld 5, 8.
- 1 viseča svetilnica za obednice, najfinejša, sorta, bron pozlačen gl. 15, 20, 25.
- Cene svetilnic se razumevajo kompletno s stenjem in steklom vred.**
- 1 svetilnični zastor, majhen, srednje fin kr. 5, fin kr. 10, najfinejši kr. 15.
- 1 svetilnični zastor srednje velik, srednje fin kr. 25, fin kr. 35, najfinejši kr. 45.
- 1 vatel svetilničnega stenja kr. 4, 6, 8.
- 1 škarje za svetilnico, jeklo kr. 85.
- 1 zastorodržec (branič, da zastor ne zgori) kr. 5.
- 1 cilindrobrič (branič, da steklo ne poči) kr. 10.
- 1 mehničen cilindročistec kr. 20.
- 1 podstava za svetilnico, najlepša kr. 20, 30.
- 1 svetilnična čepica, v najlepših oblikah kr. 15, 25, 35.
- 1 skripec za viseče svetilnice gld. 1.40, 1.80, 2.20.
- 1 steklen cylinder kr. 4, 5, 6.
- 1 steklena krogla kr. 20, 25, 30.
- 1 plehasta posoda za 1 funt petroleja kr. 30, za 2 funta 60 kr.

Dežni plašči.

Potovalcem, gospodarjem in železniškim uradnikom in sploh vsem tistim, ki so dežu izpostavljeni, priporočamo prav angleški **dežni plašč**, iz novozvoljenega, nerazdrljivega, nepremočljivega blaga. Ti plašči presegajo v eleganci in trpečnosti vse druge do zdaj izdelovane. Opoznamiti se mora, da so ti brez vsega šiva, torej niso popravljani podvrženi, in so tako narejeni, da se dajo tudi pri lepem vremenu na drugi strani kot elegantna vrhna suknja rabiti.

1 kos v navadni velikosti 42 palcev dolg velja 10 gld., vsaka daljša 2 palca velja 1 gld. več.

Kapuce veljajo kos 1 gld.

Glavna zaloga
fabrike
GOVINS SOHN
v Manchesteru.

Bazar Friedman, Wien, Praterstrasse 26.

Pred mrazom je in bo varovala

zimsko obleka.

Zimsko blago

iz čiste ovčje volne, katera kakor znano telo varuje pred vsakim škodljivim vremenom, in je torej neogibno potrebna, da se zdravi v mrzlem jesenskem in zimskem vremenu vzdrži.

- Rokovice** iz najboljšega angleškega volnenega Buxkinga
- 1 par za gospode kr. 60, 70, 90.
 - 1 " " podložene kr. 70, 90, gl. 1.20.
 - 1 " " dvojne, najfinejše tambur. gl. 1, 1.20, 1.40.
 - 1 " " gospe kr. 40, 60, 80.
 - 1 " " fino podložene kr. 60, 80, gl. 1.
 - 1 " " dvojne, najfinejše tambur. kr. 80, gl. 1.20.
 - 1 " " otroke, po velikosti kr. 30, 40, 60.
 - 1 " " podložene kr. 60, 80, 70.

Potni in drugi šali

iz najčistejše volne, najlepše načrtani.

- 1 šal za gospode kr. 70, 90, gl. 1.20, 1.50.
- 1 " " dvakrat tako dolg gl. 1.50, 1.80, 2.
- 1 " " otroke kr. 40, 60, 80.

Žilni grelci, najboljše vrste.

- 1 par za gospode kr. 25, 30, 40, 60.
- 1 " " gospe kr. 25, 35, 45.
- 1 " " otroke kr. 15, 25.

Zdravilni prsniki iz najčistejše drevesne ali ovčje volne.

Taki varujejo po zimi premrazenja, torej so zelo priporočljivi.

- 1 za gospode kr. 90, gl. 1.20, 1.40.
- 1 " " najfinejši gl. 1.50, 2, 2.60.
- 1 " gospe gl. 1.20, 1.40.
- 1 " najfinejši gl. 1.80, 2.50.
- 1 " otroke kr. 70, 85, gl. 1.
- 1 " najfinejši gl. 1.20, 1.50, 1.80.

Zdravilne spodnje hlače.

- 1 par za gospode gl. 1, 1.50, 2.
- 1 " " najfinejši gl. 1.50, 2, 2.50.
- 1 " " gospe gl. 1.20, 1.80, 2.50.

Dolge in kratke zdravilne nogovice iz čiste volne.

- 1 par za gospode kr. 30, 40, 60, 60.
- 1 " visokih za gospode kr. 70, 80, 90, gl. 1.
- 1 " za otroke kr. 25, 35, 45, 60.

Zimske srajce iz najfinejše volne,

novi šegi in lepe, prsa s svilo montirane.

- 1 za gospode gl. 2.50, 3, 3.50.
- 1 z bogato obitim naprsnikom gl. 4.50, 5.50.

Šlps za gospode in gospe, jako lep.

- 1 velja kr. 20, 35, 45, 65.
- 1 " iz svile kr. 60, 60, gl. 1.

Velika izbirtka ovratnic za gospode in gospe

- iz lijonske svile, male, bele gl. 1.
- " " vezane gl. 1.50.
- " " velike, raznobarvne gl. 2, 2.50 3.50.

Trebušni povoji iz ovčje volne.

Eden 60 kr.

Cepice za gospe in deklice.

Po najnovjši šegi in najlepše.

- 1 za gospe gl. 1.80, 2.50, 3, 3.50.
- 1 " deklice kr. 60, 80, gl. 1.20, 1.50.

Predznanovano obino založeno blago se take vrste dobiva edino le pri

Bazar Friedmann, 26 Praterstrasse 26.

Kupcem na debelo se cena zniža.

(294—21)